

[Duettoft]

derne. Den dag det lykkes udenrigsministeren at rejse øst-, vest-, syd- eller nordpå og komme hjem og meddele at have været med til, at den er revet ned, den dag vil vi glæde os meget. For os er det stadig væk symbolet på, at der er en væsentlig forskel mellem Øst og Vest.

Glønborg (KRF):

Set med Kristeligt Folkepartis øjne er formålet med denne debat at styrke hvert enkelt menneskes position i denne verden bl.a. ved at kæmpe for, at menneskerettigheder ikke blot bliver kønne ord på et stykke papir, som læses højt ved højtidelige lejligheder. Menneskerettigheder skal huskes hver eneste dag og respekteres i praksis på alle områder.

Menneskerettigheder skal derfor altid ses i en sammenhæng, i den helhed, som udgør det enkelte menneskes liv og tilværelse, og derfor er jeg glad for at kunne takke udenrigsministeren for, at han satte det humanitære aspekt, bl.a. de personlige frihedsrettigheder, ind i en sammenhæng. Jeg tænker på to aspekter.

Først det sikkerhedspolitiske. Det er jo realiteten, at et menneskes personlige frihedsrettigheder bliver til noget meget teoretisk, hvis ikke det folk, som personen sammen med sin familie er en del af, har sikkerhed for, at dets territorium og dets grænser respekteres. Derfor skal vi lægge stor vægt på stadige og konkrete fremskridt på det område, vi kalder tillidsskabende foranstaltninger. Her er gennem lange og ofte besværlige forhandlinger opnået ganske bemærkelsesværdige resultater. Men der ligger stadig en kæmpeflåde af sovjetiske og polske landgangsfartøjer i Østersøen, så udenrigsministeren må meget gerne hilse dem derovre østpå og sige, at det ville styrke tilliden kraftigt her hos os, hvis en god flok af disse landgangsbåde blev skrottet.

Det andet aspekt i denne sammenhæng er det økonomiske taget i sin bredeste betydning. Også på dette område er der heldigvis noget at arbejde videre med i CSCE. Det er positivt, at EF og Comecon omsider har normaliseret deres forhold og åbnet for øget samhandel. Jeg håber, at flere i Danmark må få øjnene op for, at vi f.eks. bør hjælpe polske bønder med at udvikle deres landbrug og give både Polen og DDR støtte til en miljøsvarlig erhvervsudvikling. Dette gensidige økonomiske samarbejde på tværs af Jerntæppet vil være en fordel for os alle sammen.

Jeg er i den lykkelige situation, at jeg af Folketinget har fået lov til at være med på en rejse sammen med hr. Knud Lind til Polen og DDR, hvor vi fik et indgående kendskab til de problemer, som man har på det miljømæssige område i disse to lande, og ud fra det tør jeg vurdere forholdet mellem vore lande på den måde, at jeg vil sige, at vi ville gavne både dem og os selv ved at gå ind i en støtte til dem på miljøområdet. Der er i allerhøjeste grad behov for det.

Vi har i dag spurgt udenrigsministeren om udviklingen i Europa, og derfor er det det, vi har talt om; men det skal ikke få os til at glemme, at alt det, vi taler om i dag, har et globalt perspektiv. Når vi i Europa løser vores indbyrdes problemer på en konstruktiv måde, gavner vi hele verden.

For at vende tilbage til det enkelte menneskes personlige frihedsaspekt vil jeg til sidst bede udenrigsministeren om i det fortsatte arbejde at tænke inderligt på jøderne og en række kristne grupper i Sovjet og Rumænien, som stadig må opleve, at nogle af de fundamentale rettigheder ikke er tilgodeset.

Jeg skal til sidst henvise til det dagsordensforslag, som vi er en række partier der har fremsat. Jeg synes, det er godt, at vi i parlamentet her kan henvise til et samarbejde med en lang række private organisationer. Her taler vi om samarbejde imellem nationer, imellem forskellige folk, men det er også vigtigt, at vi taler om samarbejde mellem forskellige former for organisationer og de enkelte mennesker, og derfor er jeg meget glad for, at vi kan samarbejde med de organisationer, som vil det samme som vi her i Tinget, når vi gør det bedst.

Selv om det ikke er til stor forundring for mig, er det alligevel en skuffelse, at Fremskridtspartiet ikke kan se perspektivet i alt det, vi beskæftiger os med her i dag, men blot ønsker at anlægge en negativ vinkel på hele dette spørgsmål. Det er noget af det væsentligste, som vi beskæftiger os med i denne tid, netop at få sikret menneskerettighederne, få personlig frihed og sikkerhed, folkenes sikkerhed og også at få de økonomiske vilkår for vort dagligliv højnet.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg vil gerne takke for mange meget positive indlæg i debatten, og jeg vil erklære mig helt enig med hr. Ole Espersen, når han siger, at det